

ФЕ могут подчеркивать межличностные отношения героев. В частности, ФЕ использованы в значениях:
а) превзойти кого-либо в чем-либо, напр.: Ні, це не метод боротьби з труднощами. Захотілося **втерти носа** негідникові Тимченку! Ти женився на Кудріній, а я вийду заміж за Кристенсена! [Там же, с. 135] (Е. Кононенко);

б) ругатися с кем-нибудь, спорить, напр.: – Ох і давали **ми собі духу**, пригадуєш, Борю, коли знімали отой учебний ролик на п'ятнадцять хвилин про те, як навчиться англійської мови... [Там же, с. 178] (С. Майданская);

в) заканчивать, прекращать отношения, напр.: – Нам з тобою ще жодного разу не вдалося домовитися. Слухай – давай краще нічого не міняти... Хай все залишається так, як і було... – Зрозумій нарешті – моя біда в тому, що я не можу нічого ні залишати, ані міняти... Краще вже **поставити крапку** [Там же, с. 688] (С. Майданская);

г) безразличие к родителям, напр.: Петро **одним вухом** слухав батькову монотонну розповідь, одночасно працюючи з калькулятором; хай тишиться старий, коли ще вийде за свого глухого паркану? [Там же, с. 141] (М. Матиос).

В языке персонажей ФЕ могут быть также логическим центром языковой ситуации, а именно: прогнозирование, напр.: ...*Пінзель має «пінти» з цього світу – означало це смерть чи якийсь спосіб виходу, певідало...* [Там же, с. 279] (Е. Кононенко); недовольство, напр.: – *Аби ще зати як... Але тут би дати раду її замінними землями історичними архівами* [Там же, с. 180] (Е. Кононенко).

Для иллюстрации языка персонажей в женской прозе писательницы используют разные стилистически сниженные фразеологизмы, которые во «Фразеологическом словаре украинского языка» [9] сопровождаются соответствующими пометками:

‘неуважительно’, напр.: – *Знаєся на хіромантиї? – Ані бєльмєса... працюю за інтуїцією... – ось і записка, вона така його [Там же, с. 26] (С. Майданская);*

‘грубо’, напр.: *Відчуваю на собі його запитливий погляд і додаю, здається, зовсім недоречно: – не те, що моя копура у дібька в зубах... Що це я тримаю тебе під підзем?.. Ходімо [Там же, с. 202] (С. Майданская);*

‘фамильярно’, напр.: *Шеф вважає, що, як він організував свої спєробітницї позапланові канікули, то тепер може саянати її (Ларису – Т. М.) у хвіст і в гриву [Там же, с. 743] (Е. Кононенко);*

‘шутливо’, напр.: *Вона ніколи не здогадувалася, що чоловіків можна міняти, як рукавички [Там же, с. 392] (М. Матиос).*

В противовес стилистически сниженным ФЕ используются и книжные словосочетания, которые во «Фразеологическом словаре украинского языка» [9] маркированы пометкой ‘книжн.’, напр.: *Та кожного разу Причина підстергала нас. Вона так знаходила ту мить, той віддих, ту Ахіллєсову п'яту і вставляла в щазу свідомість тупою депресією неприкаяності [Там же, с. 589] (С. Майданская); Етєменанєї – храм паріжєного каменя неба і земи, де розташовувалася наша пєв'ятиповерхова вєжа – зкуррат [Там же, с. 86] (С. Майданская).*

Неоспоримым доказательством того, что контекст является очень важным при определении стилистического наполнения ФЕ, есть тот факт, что одна и та же ФЕ в разном контекстуальном окружении может отличаться своей стилистической окраской. Так, ФЕ *ні за які гроші* [Там же, с. 172] может быть логическим центром разных языковых ситуаций, а именно – угрозы, напр.: *А брати мого лишиє, бо я тобі це не подарую ні за які гроші* (М. Матиос); или результатом наблюдений, напр.: – *А нежє справжні мистецтвознавці не можуть бути шахраями? – Тільки експертни шахраї! Можете мені повірити, я добре знаю своїх колег. Але знаю й тих, хто не продаєтья ні за які гроші* (Е. Кононенко).

Контекстуальное окружение также может вносить определенные коррективы в семантическое значение фразеологизмов, напр., ФЕ *не першої свіжості* [Там же, с. 631] добавляет к своим кодифицированным значениям «1) не очень чистый, немного поношенный (об одежде); 2) уже известная, не новый (о новостях)» еще одно «немолодой; человек пожилого возраста», напр.: *Потім завітала ще одна пара не першої свіжості, але вони погортали меню, й не лишилиє в «Едемї», пішли далі [Там же] (Е. Кононенко).*

Оставаясь такими же по своему компонентному составу, сочетаемости, коннотациям, узуальные ФЕ выделяются спецификой способов ввода их в тексты. Таким образом, фразеологизмы могут занимать место:

– препозиции, в которой они реализуют свое первоначальное значение, напр.: *Живої дуїї близько не чути [Там же, с. 228] (М. Матиос);*

– интерпозиции, в которой они конкретизируют семантическое наполнение предложения, напр.: *А Чєв'юкіє середуїлий єтї Андрий впадково, але ніє у ніє, перєстрєй його (Нєвїна Варварчука – Т. М.) якраз коло самої жєводїєської корчми [Там же, с. 437] (М. Матиос); Так, Нєвїна красє вуха чула, як в єфірі звучало: «...на слова Олєксандра Тимченка!» [Там же, с. 309] (Е. Кононенко). Самой активной для узуальной ФЕ есть именно интерпозиция;*

– постпозиции, в которой они используются как логическое заключение, напр.: *Бо навїцо? Я ж пам'ятаю усє, до нитки [Там же, с. 434] (М. Матиос); – Скїльки того ажєму на чотирьох порядних людєї, якї не зловжєиватьї алєголомєт, – облєзєт лєжєку Маєк. – Лише на один зуб [Там же, с. 273] (С. Майданская).*

В заключение хотим отметить, что анализ конкретных произведений украинских представительниц женской прозы 90-х гг. XX – начала XXI в. показывает, что определение стилистической нагрузки фразеологических оборотов возможно только в их контекстуальном окружении. Узуальное использование ФЕ в языке произведений М. Матиос, Е. Кононенко, С. Майданской обусловлено основными стилистическими функциями: эмоциональная характеристика персонажа, детализация описываемого в тексте, раскрытие внутреннего мира героев прозаических произведений. Введение узуальных фразеологизмов в предложение может происходить по-разному: ФЕ могут занимать место препозиции, интерпозиции и постпозиции, что также обусловлено их смысловой и стилистической нагрузкой.